

Forbrytelse og straff i Norge – Store linjer og konkret eksempel

Frank Marton Pedersen

Slekt og Data Haugaland – 13.05.2019

Innhold

1. Forbrytelse og straff i Norge – En kort historisk oppsummering
2. Forbrytelse og straff i Norge – Hvor finnes kildene?
3. Eksempel – Balladen om Severin Martin Sivertsen

1. Forbrytelse og straff i Norge – En kort historisk oppsummering

1.1. Hvorfor ilegger samfunnet enkeltpersoner straff?

Begrunnelser for straff har variert gjennom historiens løp, men fire argumenter går igjen:

1. Allmennprevensjon - Allmenn skrekk og advarsel
2. Individualprevensjon - «Jeg har lært og innser at det jeg gjorde var galt»
3. Inkapasitering - Frihetsberøvelse
4. Gjengjeldelse – «Øye for øye, tann for tann»

1.2. Forbrytelse og straff – Middelalderen (ca. 1035 – 1536)

- Primærreaksjon på de fleste lovbrudd var bot.
- Gjerningsmannen skulle kompensere offeret med verdier tilsvarende den påførte skade. Pengeoppgjør var det sentrale.
- *Ubotamål* eller *nidingsverk* - Enkelte lovbrudd kunne ikke kompenseres med bøter f.eks. drap og voldtekt. Gjerningsmannen kunne da lyses fredløs (i prinsipp dødsstraff) eller offerets familie bli innvilget blodhevn (avskaffet fra midten av 1200-tallet)
- Styrket kongemakt fra 1200-tallet – Gjerningsmannen kunne gjøre opp for seg (sone) direkte med kongemakten (fogd) istedenfor at saken ble ført for tinget

1.3. Forbrytelse og straff – Fra reformasjonen til slutten av 1600-tallet

- Kirketukt, kirkens sanksjonsmidler for å forbedre folk som levde i strid med kirkens regler for liv og lære, blir et begrep. Kirketukt blir raskt et politisk redskap for kongemakten for disiplinering og kontroll av allmennheten
- Christian IVs kirketuktsforordning av 1629 – Verdslig og geistlig straff blir ett og samme
- Generelt strengere sivile straffer:
 - Dødsstraff ble «profesjonalisert» og utvidet til forbrytelser som tyveri, ulovlig seksuelt samkvem (f.eks. 3. gangs hor og blodskam) og drap i dølgsmaal
 - Fysisk avstraffelse og skamstraff (f.eks. gapestokk og offentlig skrifte) overtar for boten for mindre alvorlige seksualsaker/forseelser
- Offerets rett til kompensasjon blir nedprioritert. Gjerningsmannen straffes i lys av sitt forhold til Gud
- Egne lover for militærstraffer: Spissrotgang, kjølhaling, radbrekking osv

1.4. Forbrytelse og straff – 1700-tallet

- **Merkantilismens storhetstid** – Statsmakten styrkes!
 - Rikdom ble målt i edle metaller (begrenset ressurs)!
 - Mer eksport enn import!
 - Reguleringer! (Handelsprivilegier, importforbud, toll, lave arbeiderlønninger osv)
 - Kolonier!
- Staten griper aktivt inn for å opprettholde orden og disiplin:
 - Lov om obligatorisk konfirmasjon i 1736 -> Virkemiddel for å kontrollere ressursvake individ
 - Nattverden ble brukt som et middel til sosial kontroll. Presteattester ble konsultert i forbindelse med domsfastsettelse
- **Opplysningstidens** endrete menneskesyn gir generelt kortere straffer-> Individualprevensjon får vind i seilene («bli et bedre menneske»)
 - Gir dødsstraff færre forbrytelser?
- Innføring av tukthus for oppbevaring av:
 1. Lemmer - Mennesker med datidens uønsket levesett f.eks. løsgjengere, løsaktige, «sinnsyke», «idioter» osv. (fattigkommisjonen)
 2. Fanger (domstoldømte)
 3. I tillegg kunne borgerstanden utplassere «vanskelige» barn i tukthus
- Tidligere fysiske avstraffelser omgjøres i større grad til straffer i fengsel eller tukthus

Tukthuset ca. 1910.
Foto: Olaf Martin Peder Væring

1.5. Forbrytelse og straff – 1800-tallet

- Tukthusordningen fortsetter og straffarbeid er vanlig straff for tyver og løsgjengere
 - Straffanger i fangedrakt som utfører anleggsarbeid er et vanlig syn i byene
- Forskning og synspunkter om psykiatri innen strafferett begynner å få fotfeste. Samfunnet ser at tukthusmodellen som forbedringsanstalt ikke er spesielt vellykket (snarere tvert i mot)
 - Tarvelige forhold
 - Barn og voksne blandet
 - Nykriminelle og mer erfarne kriminelle samlet
- Botsfengslet i Christiania stod ferdig i 1851 og representerte «Philadelphia-modellen» innen fengselsvesenet. Her skulle fangene reflektere over egne handlinger i isolasjon på eneceller uten mulighet for at yngre fanger gikk i «lære» hos mer erfarne kriminelle
- «Botsen» var ment å være et mer humant alternativ enn tukthuset, men isolat hadde dårlig effekt på psyken til de innsatte. Mange foretrakk de trange og helsefarlige, men tross alt sosiale, tukthusene fremfor isolat

Eastern State Penitentiary:

- Lokalisert i Philadelphia, Pennsylvania, i drift i perioden 1829 – 1971
- Pionérfengsel innen eneceller og isolasjon
- Dokumentert bruk av psykisk tortur på innsatte

2. Forbrytelse og straff i Norge – Hvor finnes kildene?

2. Forbrytelse og straff i Norge – Hvor finnes kildene?

- Kilder som omhandler forbrytelser og straff er i hovedsak oppbevart ved Statsarkivene eller Riksarkivet.
 - Noe er tilgjengelig i Digitalarkivet
 - Mye er kun tilgjengelig ved skriftlig henvendelse til Arkivverket og/eller personlig oppmøte
- En utfordring med kilder vedrørende rettergang er at materialet kan være uoversiktlig
- Rettsvesenet har ulike nivå, og disse nivåene gjennomgått mange endringer gjennom årenes løp.
 - Eksempel: Bergen Politirett 1710 - 1890

1. Bruk Digitalarkivet, bygdebøker eller Nasjonalbiblioteket til å finne ut om en person har vært straffet
2. Bruk Arkivportalen for å finne ut hvor arkivet etter relevant rettsinstans er arkivert
3. Kontakt arkivet for å få ytterligere opplysninger

3. Eksempel – Balladen om Severin Martin Sivertsen

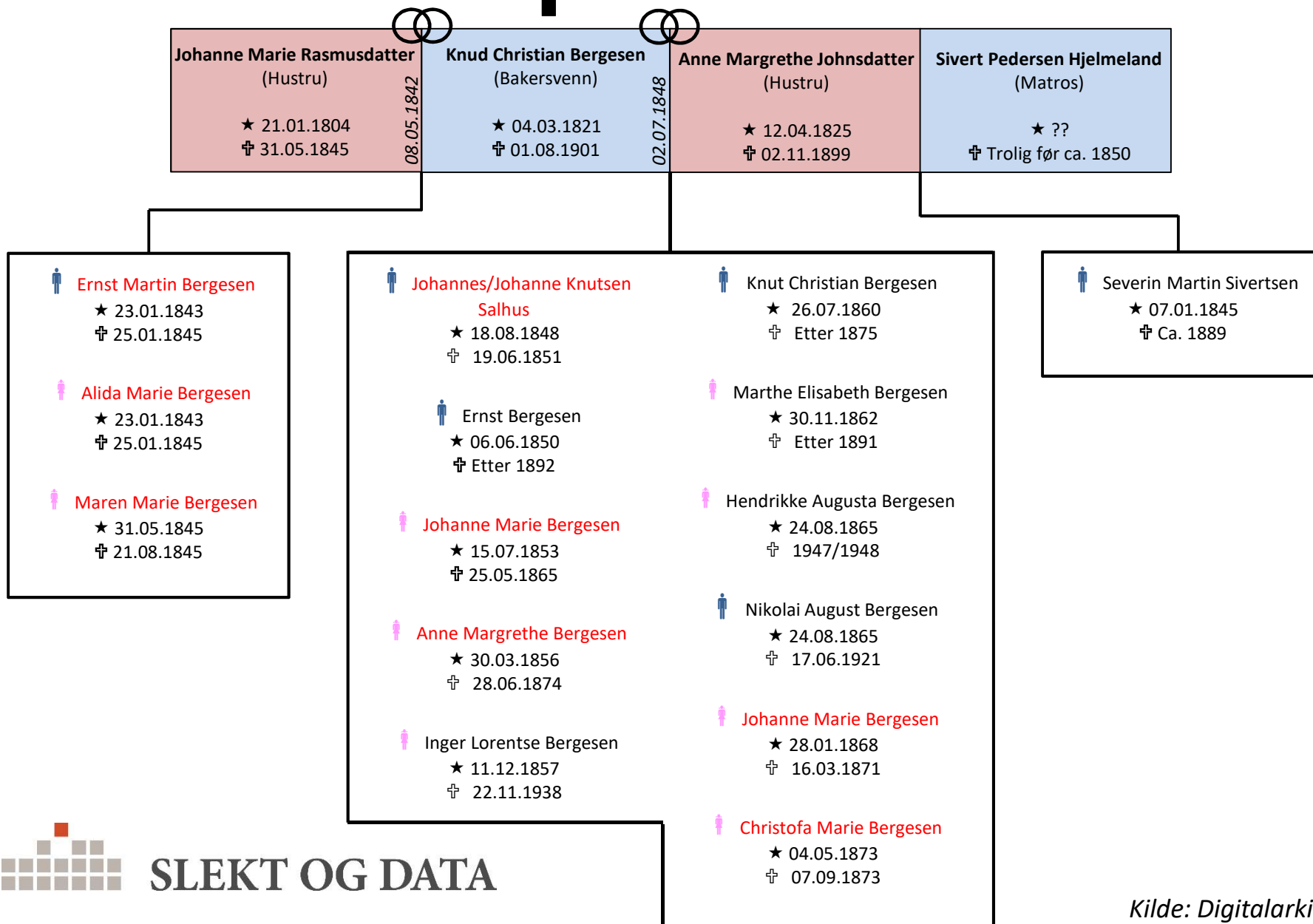

3.1. Hvem var Severin Martin Sivertsen?

- Bergenseren Severin Martin Sivertsen (1845 – 1889) var en notorisk klestyv fra fattige kår som tilbrakte mer enn halve sitt voksne liv på tukthus eller fengsel i ulike deler av landet
- Severin konfirmerte seg 15. april 1860 i Korskirken. Som tredje sist på kandidatlisten fikk han følgende skussmål fra presten: «Fliden upåklagelig, men evnene meget små (...) (forberedt 1 år)».
- I 1887 giftet han seg, og fikk en sønn kort tid etter. Fremtidsutsiktene så lysere ut enn på lenge. Severin reiste til sjøs, men skjebnen til havs ble ulykksalig

3.2. Severins familie

Som enkmann fikk Knut Chr. Bergesen fikk datteren Serene Christiane utenfor ekteskapet med Serene Rasmusdatter i 1847. Barnet døde som spedbarn samme år

3.3. Hva finnes av informasjon om Severin i Digitalarkivet?

- Søker man etter Severin (Martin) Sivertsen/Syvertsen i Digitalarkivet får man flere treff knyttet til straff ved ulike tukthus eller fengsel i ulike deler av landet for perioden 1865 til 1881
 - FT1865 - Fange ved tukthuset i Trondheim
 - 1867 - Fange ved Botsfengslet i Kristiania
 - FT1875 - Fange ved tukthuset (Slaveriet) i Bergen hvor han soner en dom fra 1872 til 1881
- Kildene fra Trondheim og Bergen er registreringer i et databaseregister som gir ikke gir utfyllende informasjon
- Straffen fra Botsfengslet i Kristiania er informativ. Her finnes scannet karakter/fangebok med sammendrag av kriminell historikk så langt og beskrivelse av karakter og oppførsel
- Men selv med denne informasjonen er forståelsen av Severins liv og levnet uklar. Var han en farlig mann? Hvor mange dommer fikk han egentlig og hva ble han straffet for?

3.4. Jakten på Severins «mappe»

I tilfellet Severin Martin Sivertsen ble både Statsarkivet i Trondheim og Bergen kontaktet:

- Trondheim - Kun informasjon knyttet til to dommer som Severin fikk i samme by
- Bergen - Severin fikk sin siste dom i Høyesterett og sonet denne straffen i Bergen. Som underlag til denne domsavsigelsen ble alle dokumenter som omhandlet Severins kriminelle karriere samlet sammen som saksunderlag
- Hele «mappen» til Severin er arkivert ved Statsarkivet i Bergen. Denne teller ca. 150 sider og inneholder samtlige domsavsigelser og forhørsprotokoller for alle forbrytelsene han gjorde

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #1 (Bergen 1859)

Navn/Alias: Severin Martin Pedersen

Alder: 14 år (før konfirmasjonen)

Rettsinstans: Bergen Politirett

Anklage: Tyveri av to bukser, en vest og en lue fra kjøpmann Pihl i Strandgaten og en klokke fra Knut Johannesen i Laksevåg. Severin innrømmer tyveriene. Klokken hadde han stjelt i et ubevoktet øyeblikk mens det ble hentet mat til han.

Dom/straff: 24 slag ris (avstraffelsen gjennomføres i Rådhusarresten 5. oktober 1859)

Dommens dato: 12.09.1859

Annet: I avhøret hevder Severin at faren hans er avdøde Petter Gregoriussen, matros av yrke

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #2 (Bergen 1860)

Navn/Alias: Severin Martin Pettersen

Alder: 15 år

Rettsinstans: Bergen Politirett

Anklage: Tyveri av et par kalosjer og en fløyelsvest som tilhørte repslager Balchen. Severin innrømmer tyveriet og forklarer at han oppsøkte Balchen for å be om å få gå i lære hos han. Mens han ventet i gangen oppdaget han en fløyelsvest og et par kalosjer som han stjal.

Dom/straff: 40 dager i fengsel “på sedvanlig fangekost”

Dommens dato: 13.08.1860

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #3 (Trondheim 1862)

Navn/Alias: Severin Martin Pedersen

Alder: 17 år

Rettsinstans: Trondheim stiftsrett

Anklage: Tyveri

Dom/straff: 8 måneder ved tukthuset i Trondheim. Løslates 11. juni 1863

Dommens dato: 08.12.1862

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #4 (Trondheim 1863)

Navn/Alias: Severin Martin Sivertsen

Alder: 18 år

Rettsinstans: Trondheim stiftsoverrett

Anklage: Severin blir arrestert dagen etter han løslates (!) anklaget for tyveri av dyrehuder som han hadde tilbudt en garver til langt under markedsverdi. Denne gangen benekter Severin tyveriet, men blir likevel dømt.

Dom/straff: 3,5 år ved tukthuset i Trondheim

Dommens dato: 07.09.1863

Annet: Fra nå av bruker Severin konsekvent etternavnet Sivertsen om seg selv

En Person paa 19 Aar, Severin Martin Sivertsen eller Petersen, som den 11te dennes løslodes af Tugthuset, efterat have udholdt 8 Maaneders Strafarbeide for 2den Gangs Tyveri, blev den paafølgende Dag af Politiet anholdt, idet han til en Garver salbød et Par raa Huder for en Pris, der ikke engang var en Trediepart af den gangbare. Huderne vare stjaalne paa et i Elven beliggende Fartoi. Skjønt Angjældende saavel under Forhøret som Sagen haardnaffet benægtede Tyveriet og paa stod at have faaet i Kommission af en ham ubekjendt Mand at sælge Huderne, blev han dog fuldstændig overført Forbrydelsen og ved Underrettsdom af 25de dennes for 3die Gangs Tyveri tilfunden 3½ Aars Strafarbeide, med hvilken Dom han ogsaa har erklæret sig tilfreds.

*Trondhjems borgerlige Realskoles alene-privilegerede
Adressecontours-Efterretninger 29.08.1863 (www.nb.no)*

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #5 (Kristiania 1867)

Navn/Alias: Severin Martin Sivertsen

Alder: 22 år

Rettsinstans: Kristiania byrett

Anklage: En dag spaserer Severin langs kaien og ser på skutene. Han er sulten og går om bord på «Carl Johan» og ber mannskapet om litt mat. Mens dette organiseres og mannskapet er uoppmerksom, stjeler han en bukse og et silketørkle tilhørende jungmann Kystad. Han blir imidlertid fersket og arrestert. Severin tilstår at han stjal klærne for videresalg

Dom/straff: 8 måneders fengsel i Botsfengslet i Kristiania

Dommens dato: 29.05.1867

Annet: Under soningen beskrives han på følgende måte: «*En rødmosset, blid, karakterløs Bergenser. Artig i sitt Væsen, pyntelig i tale, men for Resten slap og rimeligvis temmelig haabløs!*»

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #6 (Namsos 1868)

Navn/Alias: Severin Martin Sivertsen

Alder: 23 år

Rettsinstans: Namsos byfogd

Anklage: Severin stjeler klær i Trondheim. Fluktruten med tyvgodset går til Namsos med dampskipet «Tordenskjold». Severin tiltrekker seg imidlertid uønsket oppmerksomhet, og blir innbrakt til forhør i Namsos.

Her tilstår han tyveri av «*en vel forsynet frues samtlige silkekjoler og kåper*», dvs. fem silkeskjørt, ullkjole, silkekåpe, regnkåpe, spaserkåpe, mantilje, silketrøye, tre skjorter, noen nattrøyer, skotøy og en spaserstokk

Dom/straff: 3,5 år ved tukthuset i Trondheim

Dommens dato: 21.12.1868

— Namsos den 8de December. (N. T.) Torsdag i forrige Uge anholdtes ombord i Dampskibet „Tordenskjold“ en Matros ved Navn **Severin Martin Sivertsen**, der som Passager fulgte Skibet, og som mistænkt for et i Trond- hjem begaaet Tyveri samme Dags Aften stilledes under Forhør. Angjældende tilstod ved gjentaget Forhør den følgende Dag at have begaaet Tyveriet, der ifølge et Avertissement i „Chr. Aldr.“, bestaar af følgende, forment- lig i Behold, værende Gjenstande: 5 Silkeskjørt, 1 ulden Kjole, 1 Silkekåbe, 1 Regnkåbe, 1 Spadserekaabe, 1 Atlaskes Mantille, 1 Silketrøie, 3 hvide Skjorter, nogle hvide Nattrøier, 1 Pose, hvori Skotøi, samt 1 Spadsere- stok. — Nævnte Blad beretter at en 24 Aar gammel Straffange af det anførte Navn udgik i Marts Maaned 1867 fra Tugtbusen.

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #7 (Bergen 1872)

Navn/Alias: Severin Martin Sivertsen

Alder: 27 år

Rettsinstans: Bergen byfogd

Anklage: Stjålet klær fra tre ulike personer

Dom/straff: 5 år tukthuset/Slaveriet i Bergen

Dommens dato: 19.08.1872

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Rømling!

- Severin rømmer fra Slaveriet i Bergen 13. oktober 1873. Han stjeler klær ved to anledninger
- Å rømme fra Bergenhuss festning vekker harme i kommandantskapet. Ikke uventet etterlyses Severin i Bergens Adressecontours Efterretninger (15.10.1873) med signalement og lovnad om dusør (5 spd) om han fanges
- Severin holder en lav profil i frem dager, men den sjettede dagen gjenkjennes han føres til politikammeret

Fra Bergenhuss Fæstnings Strafanstalt
undveg igaar omtrent Kl. 7 Aften Fangen Se-
verin Martin Sivertsen, født i Bergen, 28
Aar gml., Høide 65³/₄, Haar lysebrunt, Dine
blaa, Ansigt glat, Hud lys, Bygning middels,
dog store Hænder og Fødder, Særkjende: 1
Ar paa venstre Haandbag og 1 mørk Flæk paa
Ryggen.
Bed Undvigelsen var han iført Fangebe-
klædning. For hans Anholdelse betales 5 Spd.
Bergenhuss den 14de Oktober 1873.
J. Brun,
Kapteinvagtmester.

<https://www.nb.no/items/160e113d875649000394519467b7c794?page=0&searchText=%22severin%20martin%20sivertsen%22>

*Bergens Adressecontours
Efterretninger 15.10.1873
(www.nb.no)*

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #8 (Bergen 1873)

Navn/Alias: Severin Martin Sivertsen

Alder: 28 år

Rettsinstans: Garnisonskretsrett under kommandantskapet på Bergenhus Festning

Anklage: To tyveri på rømmen

Dom/straff: 6 år tukthuset/Slaveriet i Bergen. Rømningsdommen på 6 år legges på den opprinnelige dommen på 5 år. Nå har Severin 10 års straffarbeid igjen på Slaveriet

Dommens dato: 10.11.1873

Annet: Avslutningsvis i dommen står følgende: *Auditeuren gjorde Krigsrettens medlemmer oppmerksomme på at nærværende Sag behører blandt dem, hvori Dommens Udfald bliver inntil videre at holde hemmelig. Krigsretten er ikke formelt rettskraftig! Dette følger av 1. juli 1816: Lov angaaende militære Sagers Indstævning og Paakjendelse for Høiesteret.*

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Dom #9 (Bergen 1874)

Navn/Alias: Severin Martin Sivertsen

Alder: 29 år

Rettsinstans: Høyesterett

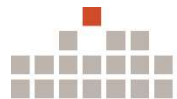
Anklage: To tyveri på rømmen

Dom/straff: Høyesterett som behandler saken i all enkelthet. Aktor og forsvarer kommer med sine innstillinger basert på tidligere avhør foretatt av Bergenhus Kommandantskap. Høyesterett opprettholder dommen fra krigsretten og aktor blir gitt et salær på 10 speciedaler.

Dommens dato: 13.01.1874

3.5.1. Severins kriminelle karriere – Kongen befaler!

- Det blir ikke flere fluktforsøk. Så, en dag i november 1880, kommer det brev fra Justis- og Politidepartementet i Kristiania
- Hans Kongelige Høyhet har nådigst behaget å ettergi to år av Severins straffetid. Ved kongelig resolusjon løslates dermed Severin to år før tiden

3.6. Severins liv etter alle dommene

- Severin ble tilsynelatende ikke dømt eller straffet igjen etter at han slapp fri i 1881, kun 36 år gammel
- Vi treffer på Severin igjen er ved borgerlig ekteskap med Nikoline Petrine Stene i 1887. Sønnen Severin Martin d.y. blir født 9 måneder senere. Severin drar deretter til sjøs på ruten Shields – Bergen høsten 1888
- I desember 1888 tar han hyre på barken Monde eller Maude til Buenos Aires. Skipet forliser og hele mannskapet antas omkommet
- Nikoline og sønnen får understøttelse av fattigkassen siden «*Manden sannsynligvis er bortkommen*». Den 22. september 1892, blir han formelt erklært omkommet i Bergen Byrett. Tre uker etterpå gifter enke Nikoline seg med Severins halvbror Nikolai August Bergesen. De bor allerede sammen, og har kalt hverandre mann og kone en stund før Severin formelt ble erklært død (ref. FT1891)

Severins sjømannsrulle fra 1887:

4895	Severin Martin	7/45	anfører ved skip Maude's lokale Fortis
20/10 87	Livestien	Bergen / Bergen	1890 ift. Huset
		Kirkeminister	causation i Huset
		geb. 21	og Huset Reder
			Chr. Havnings
			Grundet

3.7. Severins livshistorie – En oppstilling

Ved å sammenstille alle kilder, dvs. kildene fra Statsarkivet i Bergen, Digitalarkivet og avisutklipp fra Nasjonalbiblioteket får man et Ganske detaljert innblikk i livshistorien til Severin Martin Sivertsen

07.01.1845 – Født

02.02.1845 – Døpt

12.09.1859 – Dømt til 24 slag ris for tyveri av to bukser, en vest og en lue (Bergen Politirett)

15.04.1860 – Konfirmert i Korskirken, Bergen

13.08.1860 – Dømt til 24 dagers fengsel (Bergen Politirett). Dømt for tyveri av klær (fløyelsvest og gummikalosjer). Forhøret sier at Severins far er avdøde sjømann Petter Gregoriussen

08.12.1862 – Dømt til 8 måneders straffarbeid i tukthus for tyveri (Trondheims stiftsoverrett)

07.09.1863 – Dømt til 3,5 års straffarbeid i tukthus for tyveri (Trondheims stiftsoverrett)

31.12.1865 – Fange ved tukthuset i Trondheim (FT1865)

29.05.1867 – Dømt til 8 måneders straffarbeid i tukthus for tyveri (Christiania byrett). Stjal bukser og klær fra en jungmann Oluf Andreas Kystad på skipet Carl Johan

04.03.1868 – Mønstret på «Da Capo» til Newcastle (Stavanger)

21.12.1868 – Dømt til 3,5 års straffarbeid for tyveri klær i Trondheim (Namsos byfogd). Transportpass utstedt fra transport fra Namsos til Trondheim

19.08.1872 – Dømt til 5 år straff v/ Bergen tukthus for tyveri av klær (Bergen byfogd)

13.10.1873 – Rømte fra Bergen tukthus, men ble fanget igjen etter 5 dager. Han ble fanget og dømt for tyveri de dagene han var på rømmen

10.11.1873 – Dømt til 6 års straffarbeid i krigsrett av kommandantskapet ved Bergenhus Festning

13.01.1874 – Dom bekreftet av Norges Høyesterett. Severin pålagt å betale advokat Hausmann 10 speciedaler i salær

1875 – Straffefange i Slaveriet v/ Bergenhus Festning (FT1875 Bergen kjøpstad)

19.11.1880 – Benådet med to år redusert straff etter Kongelig Resolusjon

26.08.1881 – Løslatt fra Bergen tukthus (Bergen)

13.10.1887 – Borgerlig viet med Nicoline Petrine Stene (Bergen)

24.07.1888 – Ble far til Severin Martin d.y. (Bergen)

01.09.1889 – Kone og barn understøttet pga. Severin antatt bortkommen

22.09.1892 – Severin Martin formelt erklært død etter domsavsigelse i Bergen

01.10.1892 – Understøttelse oppført, gift med Bergesen

02.10.1892 – Ekteskap inngått mellom Nkoline Petrine Larsen og Nikolai August Bergesen

3.8. Refleksjoner og ettertanke

- Severin var ingen farlig mann. Han var en fattig og ressurs svak klestyv som ble domfelt 9 ganger
- Bemerkelsesverdig god helse og psyke
- Fra konfirmasjonen i 1860 til hans død i 1889, en periode på 29 år, sonet Severin 17 år i diverse fengsel og tukthus. Han satt i fangenskap 58 % av sitt voksne liv for simple tyveri
- Tyveriene fremstår ofte som impulshandlinger som ikke er planlagt på noen måte. Han ender opp med å stjele selv om intensjonene i noen tilfeller i utgangspunktet er gode
- Planlagt eller ikke, det er all grunn til å tro at Severin stjal mye som han aldri ble straffet for
- Hvem var egentlig Severins far? I ungdommen brukte han etternavnet Pettersen/Pedersen etter Petter Gregoriussen som han påstod var faren hans. I voksen alder brukte han etternavnet Sivertsen etter farskapet opplyst i kirkeboken. Hvorvidt dette var en og samme mann er uklart

3.9. Finnes det fotografi av Severin Martin Sivertsen?

Returadresse: Arkivverket
Pb. 4013 Ullevål Stadion
0806 OSLO

Frank Marton Pedersen

Dato	07.03.2019
Din ref.	03.03.2019

Fotografi av fange nummer 221 Severin Martin Sivertsen/Syvertsen

Vi viser til din henvendelse 03.03.2019.

I arkivet etter Botsfengslet er det ca. 8-9000 fangeportretter fra perioden 1857-1947. Dette utgjør omtrent en tredjedel av alle fanger som var innsatt i perioden. Vi har undersøkt i fotoalbum 1 (ca. 1857-1874), men vi kan dessverre ikke finne fange nr. 221 Severin Martin Sivertsen/Syvertsen.

Har du ytterligere spørsmål eller opplysninger i saken, vennligst gå til www.arkivverket.no/tjenester/oppfolging-av-tidligere-sak

SLEKT OG DATA

3.10. Kilder

- <https://lokalhistoriewiki.no/index.php/Leksikon:Straff>
- <https://www.norgeshistorie.no/bygging-av-stat-og-nasjon/artikler/1418-tukthus-og-botsfengse-fra-asken-til-ilden.html>
- www.digitalarkivet.no
- Severins kriminelle «mappe»: SAB, Tukthuset Domsakter, Menn – Lpnr. 1616 – 1631, Severin Martin Sivertsen
- RA, Botsfengslet, D/Db/Dbb/L0010: 917c - 235d, 1865-1867, s. 280, løpenr. 221
- Trondheim tukthus SAT/A-4619/05/65/L0019, Fangeprotokoll 1863, løpenr. 112
- Trondheim tukthus SAT/A-4619/05/71/L0001, Fangejournal, 1863 - 1869, løpenr. 152 og 214
- SAB, Innrulleringssjefen i Bergen, F/Fc/L0008: Sjøfartshovedrulle, nr. 4805 - 5390, 1882-1889, s. 46, patent 4895
- SAST, Stavanger sjømannskontor, Sjøfartshovedrulle, patentnr. 721-1450 (del 2), 1863, s. 69, patent 850
- Trondhjems borgerlige Realskoles alene-priviligerede Adressecontours-Efterretninger 29.08.1863 (www.nb.no)
- Romsdals Budstikke 17.12.1868 (www.nb.no)
- Bergens Adressecontours Efterretninger 15.10.1873 (www.nb.no)
- Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m.m., der vedkomme Kongeriget Norges Lovgivning og offentlige Bestyrelse, i tidsfølgende Orden og udtogsvis samlede og udgivne af Peter Vogt, Expeditions-Secretair. Første Bind : indeholdende Aarene 1814, 1815 og 1816, med hosføiet Register
- Bratland, *Åsane – I Fortid og Nåtid – IV*, Bodoni Forlag
- Bokhylla på Digitalarkivet, Bergen fattigvesen, fattigmanntal 2. avd. 1886-1891, løpenr. 991, s. 333
- Bokhylla på Digitalarkivet, Bergen fattigvesen, fattigmanntal 2. avd. 1891-1895, løpenr. 553, s. 187